МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Проект

НАРЕДБА

№ X

за изискванията за търговия с яйца

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат:

1. изискванията относно доставянето, съхраняването, транспортирането, окачествяването, маркировката и опаковката на яйца от кокошки от вида Gallus gallus и редът за извършване на проверки във връзка с предлагането им на пазара с оглед прилагане на:

а) Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г.) (Регламент (ЕС) № 1308/2013);

б) Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465 на Комисията от 17 август 2023 година за допълване на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за търговия с яйца и за отмяна на Регламент (ЕО) № 589/2008 на Комисията (ОВ L 2465, 08.11.2023 г.) (Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465);

в) Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466 на Комисията от 17 август 2023 година за определяне на правила за прилагане на Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартите за търговия с яйца (ОВ L 2466, 8.11.2023 г.) (Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466);

г) Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно хигиената на храните (ОВ, специално българско издание, 2007 г., глава 13, том 44);

д) Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно определяне на специфични хигиенни правила за храните

от животински произход (ОВ, специално българско издание, 2007 г., глава 3, том 56) (Регламент (ЕО) № 853/2004);

е) Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г.);

ж) Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ, специално българско издание, 2007 г., глава 15, том 8);

2. редът за събиране на данни за средната цена на покупко-продажбата на яйцата за консумация с оглед прилагане на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1185 на Комисията от 20 април 2017 година за определяне на правила за прилагане на регламенти (ЕС) № 1307/2013 и (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно информация и документи и за изменение и отмяна на няколко регламента на Комисията (ОВ L 171, 04.07.2017 г.) и Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1746 на Комисията от 1 октомври 2019 година за изменение на Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/1185 за определяне на правила за прилагане на регламенти (ЕС) № 1307/2013 и (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на уведомленията до Комисията относно информация и документи (ОВ L 268, 22.10.2019 г.).

Раздел II

Окачествяване, категоризиране и съхранение на яйцата

Чл. 2. Яйцата се окачествяват и категоризират съгласно изискванията на чл. 3, 5 и 6, параграфи 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 3. (1) Съхранението на яйцата се извършва в съответствие с изискванията на чл. 4, параграфи 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465 и раздел X, глава I, т. 1 от приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004.

(2) Яйцата се съхраняват и транспортират до момента на продажбата им на крайния потребител при оптимално поддържане на постоянна температура, която осигурява запазване на качествените и хигиенните им свойства, като температурата не надвишава +23,0 °C.

Чл. 4. (1) Лицата, които извършват съхранението и транспортирането на яйцата, разработват и прилагат писмени процедури за:

1. условията за съхранение и транспортиране на яйцата;

2. температурния режим и допустимите граници на отклонения;

3. предприемане на корективни мерки при установяване на температурни или други отклонения;

4. хигиенни изисквания при работа с яйцата.

(2) Лицата по ал. 1 водят и съхраняват документи и записи, които удостоверяват изпълнението на изискванията за съхранение и транспортиране на яйцата.

Раздел III

Маркиране на яйцата

Чл. 5. (1) Маркировката на яйца от клас „А", предназначени за предлагане на пазара, се извършва върху черупката с кода на производителя в срокове съгласно чл. 6, параграфи 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(2) Кодът на производителя се състои от 2 букви и 6 цифри и се изписва на един ред върху черупката на яйцето с височина не по-малка от 2 мм.

(3) Кодът на производителя се образува от ветеринарния регистрационен номер на обекта съгласно чл. 11, ал. 3 от Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки (Обн., ДВ, бр. 42 от 2006 г.) и се състои от цифрата, посочваща метода на отглеждане, инициалите „BG", кода на областта и трицифрен пореден номер на производителя при вписването му в регистрите на областните дирекции по безопасност на храните (ОДБХ).

(4) Изискванията по ал. 2 и 3 не се прилагат за яйца, добити от обекти, в които се отглеждат кокошки за развъждане или от 50 до 350 кокошки носачки, при които кодът на производителя се образува от цифрата, посочваща метода на отглеждане, инициалите „BG" и специфичния номер на обекта, образуван съгласно чл. 21, ал. 3 от Наредба № 6 от 2013 г. за изискванията към средствата за официална идентификация на животните и използването им, условията, реда и контрола по събиране, въвеждане, поддържане и използване на информацията в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (обн., ДВ, бр. 90 от 2013 г.), и се изписва с височина не по-малка от 2 мм.

(5) Изискването по ал. 1 не се прилага за обекти, в които се отглеждат до 50 кокошки при условие, че името и адреса на производителя са обозначени на мястото за продажба.

Чл. 6. (1) Маркировката на яйца от клас „Б" се извършва съгласно чл. 9 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465 и част VI, т. III, т. 1 от приложение VII на Регламент (ЕС) № 1308/2013.

(2) Изискванията по ал. 1 могат да не се прилагат, когато яйцата от клас „Б" се предлагат само на територията на страната.

(3) В случай, че поради технически причини не е възможно маркирането на замърсени или пукнати яйца със запазена подчерупкова ципа, маркирането с код на производителя не е задължително, включително и за доставки на територията на Европейския съюз (ЕС).

Чл. 7. Маркирането на яйцата по чл. 5 и 6 е трайно, ясно, четливо и неизтриващо се, като се използват само оцветители съгласно изискванията на чл. 17 от Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно добавките в храните (ОВ L 354, 31.12.2008 г.).

Чл. 8. (1) Маркирането на яйцата по чл. 5 и 6 се извършва в производствения обект.

(2) Маркирането може да се извърши в първия център за опаковане, в който са доставени яйцата, в случай, че производителят има одобрен център за опаковане или има сключен договор с:

1. център за опаковане, в който ще се маркират яйцата;

2. събирателен център, който ще доставя яйцата в центъра за опаковане.

Чл. 9. Яйцата от клас „А" се доставят до краен потребител в срок до 28 дни след снасянето им в съответствие с раздел X, глава I, т. 4 от приложение III на Регламент (ЕО) № 853/2004 и чл. 6, параграф 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 10. (1) Яйца, които се доставят от производствения обект директно до обект от хранителната промишленост могат да не се маркират с код на производителя в съответствие с изискванията на чл. 10, параграфи 1 и 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(2) В случаите по ал. 1 производителят има одобрен обект от хранителната промишленост или има сключен договор за доставка с обект от хранителната промишленост, в който ще се преработват яйцата.

Чл. 11. (1) Яйцата, които се доставят от производствен обект до събирателен център, център за опаковане или обект от хранителната или нехранителната промишленост, разположени в друга държава членка на ЕС, се маркират с кода на производителя преди напускането му.

(2) Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) може да разреши трансгранични доставки на яйца, които не са маркирани с код на производителя, когато:

1. производственият обект, намиращ се на територията на Република България, има сключен договор за доставка за срок не по-малък от 1 месец с център за опаковане, разположен в друга държава членка на ЕС;

2. центърът за опаковане има издадено разрешение от компетентния орган на съответната държава членка, в която е разположен, да приема яйца, които не са маркирани с код на производителя.

(3) В случаите по ал. 2 производственият обект подава заявление до БАБХ с искане за разрешение за извършване на трансгранични доставки на немаркирани с код на производителя яйца, към което прилага:

1. копие от договора за доставка по ал. 2, т. 1;

2. копие от разрешението по ал. 2, т. 2, което важи за срока на сключения договор между производствения обект и центъра за опаковане.

(4) В срок до 5 работни дни БАБХ разглежда подаденото заявление и изпраща писмено уведомление, с което разрешава или отказва да разреши извършването на трансгранични доставки на яйца, които не са маркирани с код на производителя, за срока на сключения договор.

(5) Преди изпращане на уведомлението, с което се разрешават доставките на яйца, БАБХ уведомява компетентните органи на засегнатите държави членки – на държавата по местонахождение на центъра за опаковане и държавите, през които яйцата преминават транзит.

(6) В случаите на трансгранични доставки по ал. 2, при които производственият обект е разположен в друга държава членка на ЕС, центърът за опаковане, който ще приема немаркираните с код на производителя яйца на територията на Република България, подава заявление до БАБХ с искане за разрешение, към което прилага сключения договор за доставка.

(7) В срок до 5 работни дни БАБХ разглежда подаденото заявление и изпраща писмено уведомление, с което разрешава или отказва да разреши на центъра за опаковане приемането на немаркирани с код на производителя яйца, за срока на сключения договор с производствения обект в другата държава членка на ЕС.

Раздел IV

Пакетиране на яйцата и маркиране на опаковките

Чл. 12. (1) В производствения обект върху всяка транспортна опаковка на яйцата се посочва информация в съответствие с изискванията на чл. 7, параграфи 1 и 3 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(2) Информацията по ал. 1 може да се отрази в центъра за опаковане, в случай че производителят има одобрен център за опаковане, намиращ се в производствения обект.

(3) Информацията по ал. 1 се съдържа и в придружителните документи, с които се транспортират яйцата при спазване на изискванията на чл. 7, параграф 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 13. (1) Транспортните опаковки на готовите за превоз яйца трябва задължително да бъдат затворени плътно с ленти или стикери, които не могат да бъдат разкъсани при транспортирането.

(2) Транспортните опаковки, включително допълнителният вътрешен опаковъчен материал, могат да се използват повторно като не се допускат следи от предишна маркировка, които имат заблуждаващ характер.

Чл. 14. (1) Опаковките на яйцата от клас „А", с които се предлагат на потребителя, се маркират в съответствие с чл. 11, параграфи 1-4 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(2) Маркирането на опаковките с яйца от клас „А", категория „екстра" и „екстра пресни" се извършва съгласно чл. 6, параграф 2 и чл. 12 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(3) Пакетирането на яйца от клас „Б" се извършва съгласно чл. 16 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

(4) При продажба на яйца поединично на потребителите се предоставя информацията по чл. 14 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 15. Повторно пакетиране на яйца от клас „А" се допуска съгласно изискванията на чл. 17 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 16. Транспортните опаковки и опаковките, в които яйцата се предлагат на потребителя, отговарят на изискванията на чл. 15 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Раздел V

Центрове за опаковане, събирателни центрове и производители на яйца

Чл. 17. (1) В центровете за опаковане се извършва окачествяване, категоризиране, маркиране, опаковане, повторно опаковане на яйцата и маркиране на опаковките.

(2) Центровете за опаковане отговарят на изискванията на чл. 3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466 и се одобряват по реда на чл. 31 от Закона за храните.

(3) Яйцата се доставят в центровете за опаковане от производител или от събирател на яйца.

(4) Събирателите по ал. 3 имат събирателен център за яйца, одобрен по реда на чл. 31 от Закон за храните, и могат да доставят яйца до център за опаковане или до обект от хранителната или нехранителната промишленост.

(5) Производителите на яйца имат обект, регистриран по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Чл. 18. В производствените обекти, събирателните центрове и центровете за опаковане на яйца се водят регистри съгласно изискванията на чл. 5-8 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466.

Раздел VI

Обучение на окачествители на яйца

Чл. 19. (1) Окачествяването на яйца се извършва от лица, преминали обучение за окачествители на яйца, или чрез автоматизирани системи за окачествяване.

(2) Обучението на окачествители на яйца се извършва от Селскостопанска академия, университети, обучаващи специалисти по птицевъдство и/или обучителна организация по програма, одобрена от БАБХ.

(3) Свидетелството за завършен курс се издава от обучаващата организация след успешно издържан изпит.

Раздел VII

Специфични изисквания към производството и предлагането на пазара на яйца за консумация от обекти, в които се отглеждат кокошки за развъждане

Чл. 20. (1) Предлагането на пазара на яйца за консумация от обекти, в които се отглеждат кокошки за развъждане, се извършва при спазване на следните специфични изисквания:

1. не се допуска поставяне и изваждане на яйцата от инкубатора;

2. яйцата се съхраняват при температура между 5°C и 18°C;

3. не се допуска почистване на яйцата с вода, химикали или дезинфектанти;

4. маркирането на яйцата с код на производителя се извършва съгласно чл. 5, ал. 4;

5. значението на кода на производителя е разяснено върху или вътре в опаковката на яйцата.

(2) Обектите по ал. 1, в зависимост от метода на отглеждане на кокошките за развъждане, отговарят на изискванията на чл. 7, ал. 1, т. 2-4, ал. 2, т. 2 и 3 и ал. 3, чл. 8, ал. 1 и чл. 10 от Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки.

Чл. 21. Предлагането на пазара на яйца за консумация от обекти, в които се отглеждат кокошки за развъждане, се извършва само на територията на Република България.

Раздел VIII

Специфични изисквания към производството и предлагането на пазара на яйца за консумация от обекти, в които се отглеждат от 50 до 350 кокошки

Чл. 22. (1) Производственият обект за яйца за консумация, в който се отглеждат от 50 до 350 кокошки, в зависимост от метода на отглеждане, отговаря на изискванията на чл. 7, ал. 1, т. 2-4, ал. 2, т. 2 и 3 и ал. 3, чл. 8, ал. 1 и чл. 10 от Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки.

(2) Маркирането на яйцата за консумация с код на производителя, от обектите по ал. 1, се извършава съгласно чл. 5, ал. 4.

Раздел IX

Условия и ред за извършване на проверки

Чл. 23. (1) Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол на базата на анализ на риска, включително вземане на проби на случаен принцип, за спазване на изискванията за търговия с яйца.

(2) Анализът на риска по ал. 1 се определя като се вземат предвид най-малко данните, посочени в чл. 9, параграфи 2 и 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466 и служи за определяне на честотата на проверките.

Чл. 24. (1) Внасянето на яйца от трети страни се допуска при спазване на изискванията на Закона за ветеринарномедицинска дейност и чл. 9, параграф 3 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466.

(2) При внасяне на яйца с крайно местоназначение територията на Република България вносителят е длъжен да уведоми директора на ОДБХ, на чиято територия се уреждат митническите формалности с уведомително писмо, съгласно приложението.

(3) След получаване на уведомлението по ал. 2 съответната ОДБХ извършва проверка за съответствие с изискванията на чл. 22 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465, преди пратката да се допусне за свободно обръщение.

(4) При внасяне на яйца от клас „Б" проверката по ал. 3 се извършва след установяване, че крайното местоназначение на яйцата е обект от преработвателната промишленост.

(5) Пратки яйца, за които не са изпълнени изискванията по ал. 3 не се допускат за предлагане на пазара.

Чл. 25. (1) При извършване на проверките по чл. 23 и 24, ал. 3, в зависимост от вида на опаковките, се взема проба за установяване окачествяването, категоризирането и маркирането на яйцата.

(2) При проверките по ал. 1 се допускат отклонения в качеството, теглото и маркирането на яйцата съгласно чл. 18-20 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Чл. 26. (1) При установяване на несъответствия по спазване на изискванията за търговия с яйца се предприемат действия съгласно чл. 10 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466.

(2) За установени нарушения на изискванията за търговия с яйца, която се извършва между държави членки на територията на ЕС, се уведомява Европейската комисия съгласно чл. 11 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2023/2466.

Раздел X

Ред за събиране на данни за средната цена на покупко-продажбата на яйцата

Чл. 27. В Министерството на земеделието и храните (МЗХ) се поддържа база с данни за средните продажни цени на яйцата от клас „А", според методите на отглеждане.

Чл. 28. (1) Собственикът на центъра за опаковане на яйца или упълномощено от него лице ежеседмично изпраща в МЗХ информация за средните продажни цени на яйца от клас „А", осреднена стойност от размери L и M, според метода на отглеждане.

(2) Информацията за цените по ал. 1 се предоставя по електронен път не по-късно от 12 часа всеки вторник.

(3) Докладваните цени са средни за седмицата, предшестваща седмицата на уведомяване, и са изразени в евро за 100 кг, без ДДС, като 100 кг яйца размер L условно представляват 1 500 броя и за 100 кг яйца размер M са 1 800 броя.

(4) Средната за страната седмична продажна цена по ал. 1 в евро за 100 кг без ДДС се изчислява в МЗХ и се докладва на Европейската комисия всяка сряда не по-късно от 12 часа.

Допълнителна разпоредба

§ 1. За целите на наредбата се прилагат определенията, предвидени в чл. 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2023/2465.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 2. (1) Обектите за производство на яйца за консумация, в които се отглеждат от 50 до 350 кокошки, се привеждат в съответствие с изискванията на тази наредба в срок до 1 година от влизането ѝ в сила.

(2) За обектите по ал. 1 съответната ОДБХ служебно преиздава удостоверенията за регистрация по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

§ 3. Регистрираните обекти за отглеждане на кокошки за развъждане до влизането в сила на тази наредба, които ще предлагат яйца за консумация на пазара, подават заявление за промяна в обстоятелствата съгласно чл. 137в, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

§ 4. Наредбата се издава на основание чл. 58ж, т. 1 и 5 и чл. 58з от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз и чл. 7а от Закона за нормативните актове.

§ 5. Наредбата отменя Наредба № 1 от 2008 г. за изискванията за търговия с яйца (обн., ДВ, бр. 7 от 2008 г.).

X

ПЛАМЕН АБРОВСКИ
Министър

Приложение
към чл. 24, ал. 2

ДО
ДИРЕКТОРА НА
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
гр. .....

У В Е Д О М Л Е Н И Е

за внасяне на яйца

1. от .....
.....

(трите имена на представляващия и наименование на юридическото лице вносител)

2. ЕИК/БУЛСТАТ
.....

3. Адрес, телефон и e-mail
.....
.....

УВАЖАЕМИ/А ГОСПОДИН/ГОСПОЖО ДИРЕКТОР,

Уведомявам Ви, че на ..... 20..... година ще се извърши внос на яйца от клас „А" / клас „Б".

(да се отбележи класа яйца)

Яйцата ще постъпят за опаковане/ съхранение/ преработване

(да се отбележи вярното)

в .....
.....

(*име и ветеринарен регистрационен номер на обекта за опаковане/съхранение/преработване на яйца*)

Адрес на обекта
.....
.....

....

(дата) *(подпис)*